

EMPATİ

İlker EKER / Olur Kaymakamı

Hava henüz aydınlanıyordu. Mavi kızıl gökyüzüne doğru, çoğunluğu kerpiçten yapı-
lı evlerin bacaları kara bir duman kusuyordu. Yeryüzünün canlıları olan insan, doğanın saf güzelliği ile bir mücadele içerisindeydi ancak maddi imkânsızlıkların iliklere kadar yaşandığı, hayatta kalma mücadelesinin bir an olsun son bulmadığı bir mekânda başka çare de yok gibiydi.

Dünyanın herhangi bir noktasında, uykunun en alasını dibine kadar yaşayan insanların aksine hayat burada gün doğmadan başlıyordu. Mübarek eller, tertemiz sütü kovalara akıtıyordu. Zordu, hem de çok zordu ama rızık böyle taksim edilmişti. Ahırdaki işini tamamlayan kadın Mehmet'ini doyurmak için mutfağa yöneldi. Elleri ile yaptığı; peynirini, tandır ekmeğini, pekmezini hülâsa evinde neyi var neyi yok önüne serdi, şefkatle yedirdi. Ardından siyah önlüğünü yavaşça giydirdi, inci gibi parlayan yakasını özenle taktı ve

Allah'a ismarlayarak mektebe uğurladı. Mehmet'i okumalıydı, çektiği bu eziyetleri kendisi yaşamamalıydı. Beş yıl önce çığ altında kalan eşi Abdullah'ı kaybettiği günden bu yana hem anaydı hem baba...

Mehmet, çizmesini giydi, çalışmaktan kurumuş o mübarek elleri önce dudaklarına sonra da alınına götürdü, "Allahaismarladık Anacığım" diyerek mektebin yolunu tuttu. Yolda düşünmek için vakti boldu zira ev ile okul arası bir hayli uzak ve çetrefilliydi. Yol boyunca, annesinin yoklukları içerisinde bile kendisine hissettirmeye çalıştığı durumunu, babasının çığ altından çıkarılan nur yüzünü uzun uzadıya düşündü durdu. Kısacık hayatı bir film gibi zihninde canlanıyordu. Nihayet okul görünmüştü. Binbir emekle, devlet-vatandaş işbirliği ile yapılan bu köy okulu tüm yaşanmışlıkların ağır yükünü taşıyor-muşçasına her sabah minik yürekleri tebessümle karşılıyordu.

Soğuktan hislerini kaybetmiş eller ısınmak için kızan soba borusuna hızlıca dokundurulup çekildikten birkaç dakika sonra güçlü adımlarla sınıfa doğru yaklaşan öğretmeni gören Muhammed'in hareketlenmesi tüm sınıfı da telaşla yerine oturttu. Atanalı birkaç ay olmuş öğretmen gün boyu çocuklar ile karşılıklı sualer ve cevaplar şeklinde dersini tamamladı. Yorulmuştu, bir an önce evine gidip dinlenmek ve yarına hazırlık yapmak üzere neredeyse okul ile iç içe olan evine geçmek üzere sınıftan çıktı.

Mehmet, yürümekten su toplamış ayaklarını henüz iyileşmeye ikna edememişken uzun yolculuğuna tekrardan başlamak üzere paltosunu yavaşça giydi ve soğuşun yüzleri bıçak gibi kestiği havaya teslimiyetle küçük bedenini bırakıverdi. Hızlı adımlarla dakikalarca yürüdü ve nihayet evi görünmüştü. Annesinin saf yüzünü görmek tüm yorgunlu-

ğunu unutturuyordu, ayaklarının acısını bile...

Kapıyı yavaşça araladı, **"Anacığım"** diye seslendi ancak seslenişine bir karşılık bulamadı. Tekrar etti; **"Anacığım ben geldim."** bu sefer belli belirsiz bir ses duymuştu. Ters giden bir şeyler olduğunu anlamıştı ama ihtimal vermek de istemiyordu. Sırtındaki çantayı hızlıca yan tarafa savurduktan sonra koşarcasına evin tek göz olan odasına yöneldi. Tüm gün çalışmaktan yorgun düşüp tir tir titreyen beden, boylu boyunca battaniye altında ısınmaya çalışıyor, biriciğini karşısında görür görmez de son takatıyla tebessüm etmeye çalışıyordu. Annesinin bu halde yatışını gören Mehmet birkaç saniye ne yapacağını bilemeden sağına ve soluna baktı; sonra yerde yatan annesine sıkıca sarıldı. Ateşler içinde yatan değerlisi için yapabileceği tüm her şeyi titizlikle yapmaya çalıştı. Öptü, sarıldı ve kaybetme korkusunu gece boyunca düşündü durdu. Zihni ve minik bedeni o kadar yorulmuştu ki sabahın ilk ışıkları kerpiç evin ahşap pencereci camından içeri girer girmez birden uyandı, bulunduğu yerden doğruldu. Bir an okula gideceği aklına geldi ama en değerlisini bırakamazdı. Anne gözlerini açıp, yavaşça; **"Mehmet'im, hadi okula."** dedi. Mehmet önce itiraz etti; gitmeyeceğini, gidemeyeceğini onu bu halde bırakamayacağını söyledi ama nafi.. Annesini kıramayacağını anlayan Mehmet hızlıca üzerini giydi ve yola koyuldu. Bu sefer yol o kadar uzun sürmüştü ki yıllarca yürüyormuş gibi hissetti. Akli hep evde, yerde çaresizlik içinde yatan annesindeydi. Okula varıp merdivenlerden adımını attığı an geç kaldığını fark etti. Bir kusura yoktu ki, gece boyunca annesinin başucunda durmuş, kâh ateşini kontrol etmiş kâh bir bardak su getirmişti ve uyuya kalmıştı. Öğretmeni neden geç kaldın diye sorunca

da olup biteni anlatacaktı ve yerine sessizce oturacaktı. Kapıyı büyük bir mahcubiyetle çaldı ve içeriye ürkek adımlarla girdi. Öğretmenim dediği anda karşılığında **"Mehmet, çık dışarı!"** cümlesi sınıfta yankılandı. **"Ama öğretmenim ..."** der demez **"Hiçbir öğrenci öğretmenden sonra sınıfa giremez, derhal dışarı çık!"** cümlesini duydu. Göğsü hızlı hızlı inip kalktı, dudakları büzüldü, gözleri nemlendi ve kendisini dışarı attı. O an yerin dibine girse de kimse görmeseydi keşke diye düşündü. Koşar adımlarla eve doğru yöneldi. Annesinin durumuna mı üzülseydi yoksa az önce içine düştüğü duruma mı bilemedi. Az sonra kapıyı hızlıca açtı ve yerde yatan annesine sıkıca sarıldı, gözyaşlarını içine akıttı. Üzülüğünü belli etse kıymetlisi de üzülecekti. Annesi; **"N'oldu güzel oğlum? Neden erken döndün?"** diye sordu. Doğruyu söylese anne üzülecekti ama yalan nedir de bilmezdi ki. Başından geçenleri tüm mahcubiyetiyle anlattı. Oğlunu teselli etmeyi düşündü ama öğretmen yerilmezdi ki, o kıymetli bir varlıktı. Öğretmene karşı kötü düşünülmez Mehmet'im, o yavrularına kızsız da vardır bir bildiği, üzülme dedi. Mehmet; **"Peki Anacığım"** dedi. Sonraki gün ders zili yeniden çaldı, öğretmen ufak bir girizgâh yaptıktan sonra sıralardan birinin boş olduğunu hemen fark etti ve çocuklara dönerek **"Mehmet bugün okula gelmedi mi?"** diye sordu. Çocuklar hep bir ağızdan "Hayır öğretmenim." diye cevap verdiler. Öğretmen, **"Küçük bir çocuk nasıl olur da öğretmeni ne karşı tavırlı bir edayla ertesi gün okula gelmez, başkaldırır, iyi bir cezayı daha hak ediyor..."** diye içten içe söylendi durdu. Dersin son zili çaldı. Öğretmen lojmanına doğru ağır ağır yürürken ani bir manevrayla geri döndü ve evlerine gitmek üzere olan çocuklara: **"Mehmet'in evini bilene var mı?"** diye sordu. Çocuklardan biri: **"Öğretmenim**

bizim eve çok yakın otururlar, isterseniz ben götürebilirim." dedi. Öğretmen ile çocuk yürümeye başladılar.. Yol uzundur, çamurludur, cefa barındırır. Öğretmen bir an, bu çocuk hiç de okula kolay ulaşmıyor diye düşünür ama kızgınlığı geçmemiştir; eve varır varmaz annesine, babasına şikâyet edecek ve otorite kurmadığından dem vuracaktır. Çocuk, **"Öğretmenim işte orası, Mehmet'in evi bu."** dedi. Öğretmen, **"Gelmene gerek yok, bundan sonrasını ben hallederim."** diyerek çocuğu gönderdi. Kerpiçten örülüş, çatısı yılların eskimişliğini yüklenen evin tahta kapısına geldi, yavaşça çalmaya çalıştı ama kapı hemen arlanıverdi. İçeri ürkek adımlarla girdi, tek göz odaya yöneldi. Odanın ortasına kurulu bir soba, yere serili incecik bir halı ve küçük elleri ile annesine bir şeyler yedirmeye çalışan Mehmet'i görünce büyük bir mahcubiyet duydu. Keşke geri dönebilseydi, buraya hiç gelmemiş olsaydı! Öğretmenini karşısında gören Mehmet şaşkınlık ve mahcubiyetle **"Öğretmenim!"** diyebilirdi. Anne hasta haliyle doğrulmaya çalıştı ama yapamadı, güçlüğüyle **"Hoş geldiniz Hocam."** diyebilirdi. Öğretmen **"Hoş bulduk."** diyerek cevap vermeye çalıştı ama yapamadı, öğrencisine sıkı sıkıya sarıldı ve gözyaşlarını tutamadı. Mehmet olup biteni anlamamıştı ama öğretmenin kendisini affetmiş olmasına çok sevinmişti. Saatlerce konuştular, başlarından geçen her şeyi ayrıntısı ile anlattılar. Onlar anlattıkça genç öğretmen, yıllardır **"Empati"** der dururuz ama nasıl da kuru bir bilgi olarak söylüyormuşuz diye kendi kendine hayıflandı, durdu ve o gün bir söz verdi; **"Artık hiçbir insanın gerçek hikâyesini dinlemeden yargılamayacağım!"** Ertesi gün Mehmet okula gelmişti, neşeliydi çünkü annesi iyileşmiş, öğretmeni ise onu affetmişti.